

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 05 lutego 2016r. zapadłym w trybie **art.387§1 kpk** Sąd Rejonowy Lublin- Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku uznał **A. S.** za winnego popełnienia przestępstwa określonego w **art.178a§1kk**, a polegającego na tym, że w dniu 09 sierpnia 2015r. w L., woj. (...) prowadził w ruchu lądowym pojazd mechaniczny w postaci samochodu osobowego m-ki M. o nr rej. (...) będąc w stanie nietrzeźwości wynoszącym 0,39 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu.

W kontekście wniosku oskarżonego opartego na treści art.422§2kk o przedstawienie pisemnego uzasadnienia wyroku **w części dotyczącej rozstrzygnięcia o karze** Sąd Rejonowy zważył co następuje.

W ocenie Sądu Rejonowego właściwą reakcją prawną na przypisanie oskarżonemu sprawstwa opisanego wyżej występkowi winna być klasyczna reakcja penalna, a nie środkiem probacyjnym w postaci warunkowego umorzenia postępowania. Przesądziła to ocena stopnia winy oskarżonego oraz stopnia szkodliwości społecznej tego czynu. Ja wiadomo determinantem konkluzji o podstawach dla stosowania wspomnianego środka probacyjnego jest uznanie, że stopień winy sprawcy w popełnieniu danego występkowi „nie jest znaczny” podobnie jak „nie jest znaczny” stopień jego szkodliwości społecznej. Konstatacji takich sąd orzekający w I instancji nie podjął, w konsekwencji nie uwzględniając pierwotnego wniosku obrony o skierowanie sprawy na posiedzenie w przedmiocie rozważenia celowości orzeczenia takiego środka. Procedując na rozprawie oskarżony i jego obrońca zmienili strategię w kontradiktoryjnym przeciw procesie i po złożeniu przez A. S. oświadczenia kierunkowego o przyznaniu się do popełnienia zarzucanego mu czynu złożył on ustami swojego obrońcy wniosek o skazanie bez przeprowadzania pełnego postępowania dowodowego, precyzując postulowane składniki orzeczenia o karze, które przy ostatecznym braku sprzeciwu skład orzekający Sądu zaakceptował, uwzględniając wniosek.

Akceptując go, po pierwsze ustalił Sąd, że stopień winy tego sprawcy był wysoki. Podobnie wysoki był stopień szkodliwości społecznej tego czynu. Podstawowym był motyw ustalonego stopnia stanu nietrzeźwości A. S. podczas prowadzenia pojazdu mechanicznego, który sięgał 0,39 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu ze wskazaniem, o której godzinie go stwierdzono. Otóż kontroli trzeźwości poddawano oskarżonego przed godziną 8 rano, na ruchliwej drodze L. prowadzącej w kierunku pojezierza (...). Istotnym jest, że była to wakacyjna niedziela, a zatem czas wzmoczonych wyjazdów rekreacyjnych w ten rejon. Wprawdzie oskarżony klarując w postępowaniu przygotowawczym stronę motywacyjną swojego czynu powoływał się na okoliczność o charakterze nadzwyczajnym (pogorszenie stanu zdrowia ojca) to przecież w żaden sposób obrona jej nie potwierdziła dowodami. Nie sposób zatem mówić by w postępowaniu karnym wykazano w czynie oskarżonego „działanie w stanie wyższej konieczności”.

Gdy chodzi zatem o reakcję prawną w ramach systemu penalnego wynikającego z regulacji części szczególnej kodeksu karnego to zwrócić trzeba uwagę, że zagrożenie ustawowe za czyn z art.178a§1kk ma charakter alternatywny. Jego opis nie jest jednak przypadkowy, tylko jest pewnym wskazaniem ustawodawcy co do wymaganego pochodzenia rozumowania organu orzekającego o karze. Pierwszeństwo winna mieć zatem w reakcji prawnej na taki występki kara grzywny i analiza czy z punktu widzenia prewencji indywidualnej kara ta będzie wystarczającym bodźcem wdrażającym A. S. do przestrzegania prawa w przyszłości. Tu organ ten winien był też ważyć aspekty współmierności kary także w zakresie rodzajowego jej doboru, a to w kontekście ustaleń o odtworzonym stopniu winy sprawcy i stopniu szkodliwości społecznej jego czynu. Zdaniem Sądu Rejonowego orzeczenie wobec A. S. kary grzywny jako pierwszej i najłagodniejszej z wymienionych w sankcji spełni swoje zadania w tym względzie. Trzeba pamiętać, że nie był on wcześniej karany. Do tego przyznał się do popełnienia zarzucanego czynu. Odzwiedzieniem relatywizowania stopnia winy tego oskarżonego oraz szkodliwości społecznej tego czynu było orzeczenie tej kary na poziomie 80 stawek dziennych, a więc takiej jaką zaproponował sam oskarżony, co spotkało się z brakiem sprzeciwu Prokuratora a finalnie składu orzekającego.

Określając wysokość kwotową jednej stawki musiał Sąd z kolei ważyć na okoliczności ze sfery stosunków majątkowych i zarobkowych oskarżonego. Tu jak wiadomo są one słabe. Po pierwsze, jest on osobą, która z racji zatrzymania już uprawnień do prowadzenia pojazdów utraciła zdolność zarobkowania w charakterze kierowcy (k.58). Po drugie zaś, A. S. jest osobą rozwiedzioną, obciążoną obowiązkiem alimentacyjnym na dwoje dzieci. Niechybnie stanie on zatem przed problemem przekwalifikowania zawodowego, co jednak mając na uwadze jego zawód (monter instalacji sanitarnych) nie powinno być długotrwałe. Siłą rzeczy musiało to temporalnie skutkować określeniem wysokości jednej stawki na kwotę 10 zł, a zatem najniższą ustawową.

Sąd zobligowany był też treścią **art.42§2 KK** do orzeczenia wobec sprawcy środka karnego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych. Przedmiotowy środek karny jak to wielokrotnie podkreślało orzecznictwo Sądu Najwyższego zmierza do faktycznego wyeliminowania z ruchu drogowego jako kierowców osób, które dopuściły się czynu (czy to przestępstwa czy też wykroczenia) przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji (por. **uchwałę SN z 28.02.1975r V KZP 2/74-OSNKW 1975/3-4/33**).

Zdaniem sądu w niniejszej sprawie zasadnym jest orzec przedmiotowy środek karny na okres trzech lat, dookreślając obowiązywanie tego zakazu na strefę ruchu lądowego, ale w zakresie wszelkich pojazdów mechanicznych. Za decyzją w tej części przemawiał z jednej strony stopień nietrzeźwości oskarżonego a tym samym skonkretyzowany w sprawie stopień zagrożenia bezpieczeństwa w ruchu lądowym. Nie sposób wreszcie pominąć celów prewencyjnych tego środka, kształtujących szeroko rozumianą społeczną świadomość prawną. Zachowanie oskarżonego sąd określić winien jako oczywiście beztroskie. Stopień represyjności orzekanych środków karnych zawsze musi odpowiadać stopniowi zawinienia sprawcy tak jak i kara (dawniej nazywana zasadniczą) w konkretnej rozpoznawanej sprawie. Represyjność środka karnego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych jest ze swej natury bardzo wysoka mając na uwadze realia naszego życia codziennego, podstaw utrzymania i zarobkowania. Dla większości oskarżonych w analogicznych sprawach pomijając tych, którzy siadają za kierownicą pojazdu mechanicznego nie mając w ogóle uprawnień represyjność omawianego środka jest bardziej dolegliwa od samej kary. Właśnie to intuicyjnie uznać należy za powód odwoławczy A. S.. Czasokres tego środka w sposób ewidentny wpływa przecież na dalsze losy tej osoby, ma nierzadko wpływ na dalsze jego zatrudnienie, a tym samym egzystencję rodziny. Stąd, procedowanie akurat w tej części musi być zawsze wyważone a nie podporządkowane jakimś ogólnym dyrektywom. Wymiar kary i środków karnych z założenia winien być gradowany i zawsze opierać się na prognozie czy dany konkretnie ustalony wymiar będzie odpowiadał przekonaniu, że będzie wystarczający dla wdrożenia sprawcy do przestrzegania porządku prawnego.

W niniejszej sprawie określenie represyjności środka karnego na poziomie trzech lat i objęcie jego zakresem wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym odpowiadało w ocenie sądu wyżej opisanym dyrektywom. Warto przy tym podkreślić, że zważywszy na datę popełnionego czynu i tak nie mógł on być krótszy. Z dniem 18.05.2015r., a zatem od wejście w życie ustawy z 20.03.2015r. o zmianie ustawy- kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U z 2015r., poz. 541) ustawodawca wprowadził sztywne progi orzecznicze określając dolny próg takiego zakazu na okres **nie krótszy niż 3 lata**. Uzupełnienia wymaga, że treścią negocjacji koncyliacyjnych oskarżonego, reprezentowanego przecież przez obrońcę było określenie represyjności oddziaływania tego środka na wszystkie „rodzaje” pojazdów mechanicznych, jakie mogą się poruszać w ruchu lądowym. Nie można zatem racjonalnie przyjmować, że jeśli oskarżony prowadził w czasie czynu pojazd o tzw. małym tonażu (osobowy), do czego należy posiadać uprawnienia kategorii B to zasadnym jest mu pozostawić uprawnienia w ramach kategorii T, którą również na ten moment posiadał. A. S. nie jest przy tym rolnikiem, utrzymującym siebie i rodzinę z pracy w gospodarstwie rolnym

Od wspomnianej daty równie obligatoryjny charakter uzyskała przywołaną nowelą inna instytucja prawa karnego materialnego jakim jest świadczenie pieniężne. Od 18.05.2015r. znowelizowano bowiem brzmienie art.49§2kk wprowadzając obligatoryjność orzeczenia wobec takiego sprawcy występkę art.178a§1kk świadczenia pieniężnego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej i to w wysokości **co najmniej 5.000zł**. Od 01.07.2015r. zmieniono natomiast lokalizację redakcyjną tej instytucji przenosząc ją do art.43a§2kk, a skreślając w ogóle art.49kk. To przepis art.43a§2kk stał się zatem podstawą prawną orzeczonego w wyroku świadczenia. Jak widać orzeczonego w rozmiarze kwotowym najniższym możliwym ustawowo.

W ramach reakcji prawnej na przypisany oskarżonemu czyn należało także na podstawie art.63§4kk zaliczyć mu na poczet orzeczonego środka karnego zakazu prowadzenia pojazdów okres zatrzymania prawa jazdy, poczynając od daty jego odebrania do daty wydania wyroku w I instancji.

Pozostałe rozstrzygnięcia wyroku z 05.02.2016r. nie były objęte wnioskiem o uzasadnienie, a zatem pominął je skład orzekający w niniejszych pisemnych motywach.